

psihosocijalnom riziku i u potrebi, te znati planirati, provoditi i evaluirati stručni, individualni i grupni tretman.

IV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69.

Postojeće ustanove socijalne zaštite koje obavljaju djelatnost odnosno poslove socijalne zaštite mogu nastaviti sa radom, s tim što su dužne da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika obezbijede minimalne uslove pripisane ovim pravilnikom.

Član 70.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika, na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine prestaje primjena odredaba Pravilnika o opštim, tehničkim i stručnim uslovima za osnivanje i rad organizacija udruženog rada u oblasti socijalne zaštite ("Službeni list SR BiH", broj 17/88).

Član 71.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02/8-2664/12

18. februara 2013. godine
Sarajevo

Ministar

Vjekoslav Čamber, s. r.

Temeljem članka 3. stavak 2. Zakona o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 31/08 i 27/12), federalni ministar rada i socijalne politike donosi

PRAVILNIK

O STANDARDIMA ZA RAD I PRUŽANJE USLUGA U USTANOVAMA SOCIJALNE SKRBI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuje se zajednički minimalni standardi za rad i pružanje usluga kao i drugi zasebni minimalni standardi za obavljanje djelatnosti, odnosno poslova socijalne skrbi u ustanovama socijalne skrbi u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ustanova).

Članak 2.

(Zajednički minimalni standardi)

Zajednički minimalni standardi predstavljaju zahtjeve koje ustanova treba ispuniti sukladno pravilniku, a odnose se na lokaciju, građevinski objekat, prostorije, opremu, kapacitet, dnevnu i noćnu smjenu, kućni red, održavanje higijene, ishranu, angažiranje stručnih i drugih djelatnika kao i usluge koje ustanova pruža neovisno od korisničke grupe kojoj je usluga namijenjena.

Članak 3.

(Zasebni minimalni standardi)

- (1) Zasebni minimalni standardi, u smislu ovog pravilnika, predstavljaju specifične zahtjeve koje ustanova treba da ispuni sukladno potrebama i različitostima korisničke grupe i isti se odnose na stručne djelatnike koji su potrebni za rad sa korisnicima, kao i posebne druge uvjete koji su specifični za određenu ustanovu i ciljnu grupu.
- (2) Ustanova, koja osim djelatnosti socijalne skrbi, obavlja djelatnosti zdravstvene skrbi, odgoja i obrazovanja mora ispuniti pored uvjeta propisanih ovim pravilnikom i uvjete propisane od strane nadležnog resornog organa.

II - ZAJEDNIČKI MINIMALNI STANDARDI

Članak 4.

(Izgradnja i lokacija ustanove)

- (1) Izgradnja i lociranje objekta ustanove vrši se sukladno Zakonu o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10).
- (2) Objekat ustanove treba biti lociran na području na kome postoje uvjeti za priključenje na električnu, telefonsku, vodovodnu i kanalizacijsku mrežu, kao i prometne veze sa naseljem, pristup javnom prometu i drugim prometnim sredstvima.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, ako ne postoji mogućnost priključenja iz stavka (2) ovog članka, ustanova mora osigurati priključak na sopstvena postrojenja, uređaje i mrežu.
- (4) Objekti ustanove mogu biti smješteni na jednoj ili više lokacija. U jednom objektu mogu se pružati usluge samo jednoj vrsti korisnika, a iznimno za dvije vrste korisnika, ako se objekat može podijeliti na način da se svakoj kategoriji korisnika osigura zaseban prostor iz članka 9. ovog pravilnika, s tim da u jednom objektu ne može biti smješteno više od 100 korisnika.
- (5) Objekat ustanove koji u okviru svoje djelatnosti pruža usluge smještaja, u pravilu treba da je odvojen od drugih objekata.
- (6) Oko ustanove se osigurava dovoljna površina slobodnog zemljišta za prilaz objektu, dvorište, park i igralište. Po korisniku se u pravilu treba osigurati najmanje 3 m² zelene površine, osim ukoliko u blizini postoji mogućnost korištenja javne zelene površine.
- (7) Na objekat ustanove u kojem se obavlja djelatnost potrebno je danom početka rada istaknuti ploču koja sadrži naziv ustanove.

Članak 5.

(Uvjeti za osobe sa umanjnim tjelesnim mogućnostima)

- (1) Objekat ustanove mora ispunjavati uvjete u pogledu prostora propisane Uredbom o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za osobe sa umanjnim tjelesnim mogućnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/09).
- (2) Uz objekat ustanove, u pravilu se trebaju osigurati mjesta za parkiranje, s dovoljnim brojem mjesta za osobe s invaliditetom.

Članak 6.

(Uvjeti za slijepe osobe i osobe sa oštećenjem sluha)
Ustanova je dužna osigurati uvjete objekta, prostorija i opremu za slijepe osobe i osobe sa oštećenjem sluha.

Članak 7.

(Sustav za kretanje osoba u objektu s više katova)

- (1) Ako je objekat ustanove izgrađen na dva ili više katova mora biti opremljen potrebnim brojem liftova za prevoz osoba.
- (2) Ukoliko postoji potreba za teretnim liftom moraju biti ispunjeni slijedeći uvjeti:
 - a) kabina lifta iznosi najmanje 140 cm dužine i 230 cm visine,
 - b) vrata na liftovima moraju biti široka najmanje 1 m, odnosno dovoljna za pristup korisnicima sa invalidskim kolicima.
- (3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, ako ne postoji mogućnost ugradnje lifta obezbjeđuje se odgovarajući sustav za kretanje prilagođen nepokretnim osobama.

Članak 8.

(Uvjeti za hodnik, stepenice, vrata, prozore, podove i visina prostora)

- (1) Hodnik u objektu ustanove mora biti širok najmanje 1,80 m.
- (2) Stepenice ne smiju biti više od 0,14 m. Širina gazišta stepenica ne smije biti manja od 0,33 m, a nagazna površina stepenica mora biti zaštićena trakom protiv klizanja.
- (3) Vrata u prostorijama su u pravilu bez pragova i moraju biti široka najmanje 1 m, odnosno dovoljna za nesmetan pristup korisnika u invalidskim kolicima.
- (4) Prozori moraju biti izvedeni na način da se osigura mogućnost prirodnog prozračivanja.
- (5) Podovi moraju biti izrađeni od materijala koji nisu klizavi, koji su upijajući i lako se održavaju.
- (6) Visina prostorija mora biti najmanje 260 cm.

Članak 9.

(Prostorije)

- (1) Objekat ustanove mora imati određen broj funkcionalno raspoređenih prostorija za obavljanje djelatnosti za koju se ustanova osniva.
- (2) Ustanova koja korisnicima osigurava cjelodnevno zbrinjavanje mora imati sljedeće prostorije:
 - a) za prihvata i adaptaciju korisnika,
 - b) spavaonice,
 - c) dnevni boravak,
 - d) minimum privatnosti, za susret roditelja i djece, druge posjete korisnicima, vjerske i kulturne potrebe,
 - e) odlaganje odjeće i obuće korisnika,
 - f) kuhinjski blok sa priručnim skladištem i drugim pratećim prostorijama za pripremanje i kuhanje hrane, trpezariju ili blagovaonicu,
 - g) čajnu kuhinju,
 - h) radne prostorije za stručne i druge djelatnike,
 - i) radne, terapijske i aktivnosti slobodnog vremena (za individualne i grupne aktivnosti),
 - j) sanitarno-higijenski blok,
 - k) magacinski prostor za opće namjene,
 - l) praonicu rublja sa dijelom za glačanje i sušenje,
 - m) ložionicu sa skladištem za ustanove koje nemaju mogućnost priključka na toplane.

Članak 10.

(Uvjeti za prostorije)

Prostorije iz članka 9. stavak (2) ovog pravilnika moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) prostorija za prihvata i adaptaciju treba da bude višenamjenska,
- b) spavaonice ne smiju biti prolazne i trebaju biti odvojene za korisnike različitog spola. Površina spavaonice treba biti najmanje 6 m² po korisniku,
- c) svaki objekat mora imati najmanje jednu prostoriju za dnevni boravak površine 3 m² po korisniku, a izuzetno u slučaju kad se ne koristi za prvobitnu namjenu, može koristiti za prostor trpezarije/blagovaonice i može se sastojati od jedne ili više prostorija,
- d) prostorija za minimum privatnosti, susret roditelja i djece i druge posjete korisnicima, vjerske i kulturne potrebe treba imati najmanje 15 m², ne smije biti prolazna i u istoj se mora obezbijediti minimum potrebne privatnosti,

- e) u svakoj stambeno-grupnoj cjelini potrebno je osigurati prostor za odlaganje odjeće i obuće, površine 1,20 m² po korisniku,
- f) kuhinjski blok sa priručnim skladištem i drugim pratećim prostorijama za pripremanje hrane mora odgovarati uvjetima predviđenim u Pravilniku o minimumu tehničkih i zdravstveno-tehničkih uvjeta ugostiteljskih objekata. Trpezarija/blagovaonica mora funkcionalno da bude povezana sa glavnom ili pomoćnom kuhinjom,
- g) u svakoj stambeno-grupnoj cjelini potrebno je osigurati prostoriju za čajnu kuhinju,
- h) u objektu mora biti odgovarajući broj prostorija za stručne i druge djelatnike koji trebaju imati jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom građevine,
- i) prostor za radne, terapijske i aktivnosti slobodnog vremena treba da iznosi 1,5 m² po korisniku, ovisno o programu aktivnosti. Radi obavljanja radne terapije korisnika objekat može imati obradivu zelenu površinu, a za aktivnosti slobodnog vremena otvorena igrališta,
- j) u građevinskom objektu moraju postojati kupatila i toaleti odvojeni za muške i ženske korisnike. Na svakih šest do osam korisnika mora se obezbijediti jedan toalet, a na svakih pet do osam korisnika jedna tuš kabina. Kupatila za korisnike moraju biti uz spavaće sobe ili u njihovoj neposrednoj blizini. Sanitarni čvor treba biti u blizini prostorija dnevnog boravka, uz trpezariju/blagovaonicu, prostoriju za pružanje njege i izolacije bolesnih korisnika, kao i u blizini prostorija za radne i druge slobodne aktivnosti korisnika. Za djelatnike koji rade u ustanovi mora biti odvojen sanitarno-higijenski blok,
- k) broj i veličina magacina ovisi od kapaciteta ustanove i načina ekonomskog opsluživanja, a utvrđuje se građevinskim programom,
- l) praonica rublja sastoji se od prostorija za prijem, pranje, sušenje, glačanje, krpanje, skladištenje i izdavanje rublja,
- m) ukoliko ustanova nema mogućnosti priključenja na toplane, prostor za pogon centralnog loženja utvrđuje se građevinskim programom prema normativima za dimenzioniranje ovih prostorija na bazi potrebne količine toplote u kcal/h. Samostalni pogon sadrži sljedeće prostorije:
 - kotlovnice,
 - prostor za ogrijev,
 - prostoriju za ložače,
 - radionicu.

Članak 11.

(Osvjetljenje, zagrijavanje, provjetravanje, zaštita, opskrba vodom)

Prostorije iz članka 9. stavak (2) toč. a) do l), ovog pravilnika moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) moraju biti osvijetljene danju prirodnim izvorom svjetlosti, noću umjetnim izvorom svjetlosti. Prirodno osvjjetljenje treba da ima optimalni foto-koefficient u vrijednosti od 1:4., dok vještačko osvjjetljenje u sobama gdje borave korisnici treba da ima najmanje 100 luksa, u hodnicima i sanitarno-higijenskom čvoru 60-80 luksa, a u radionicama najmanje 150 luksa. Prostorije gdje borave korisnici moraju biti direktno prirodno osvijetljene, a pomoćne prostorije mogu imati vještačko osvjjetljenje,

- b) sve prostorije za rad i boravak trebaju imati mogućnost prirodnog provjetravanja, a ukoliko postoji prostor s nedovoljnim provjetravanjem, potrebno je osigurati umjetnu ventilaciju,
- c) za zagrijavanje prostorija mogu se koristiti svi postojeći oblici zagrijavanja, ali se mora voditi računa, naročito u ustanovama u kojima su smještene maloljetne osobe i osobe s invaliditetom, da sustav zagrijavanja bude tako postavljen i obezbijeden da se do maksimuma postigne bezbjednost korisnika. Temperatura u prostorijama mora iznositi najmanje:
 - u komunikacijama 18°C,
 - u sobama 22°C,
 - u kupatilima 24°C.

Prostorije moraju imati trajno riješeno pitanje izvora zagrijavanja, koji mora udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima.

- d) toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija mora biti prema važećim propisima i standardima. U prostorijama se treba omogućiti dobra slušanost i razgovjetnost pri govoru,
- e) opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće. Sve instalacije koje služe za pranje moraju biti opremljene toplom i hladnom vodom s automatskim baterijama koje osiguravaju temperaturu vode do 35 °C. Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima,
- f) električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana,
- g) prozori u prostorijama objekta kao i zastakljena vrata objekta moraju imati zaštitu od sunca,
- h) lift mora imati zaštitu na prozorima i drugim otvorima,
- i) u hodnicima, sobama za dnevni boravak, trpezariji i sanitarno-higijenskom čvoru po potrebi treba obezbijediti rukohvate.

Članak 12.

(Oprema)

- (1) Oprema i namještaj u prostorijama mora biti funkcionalna, prenosiva, stabilna, od kvalitetnog materijala, izrade koja odgovara namjeni pojedinih prostorija i kategoriji korisnika, da se može lako održavati ispravnom i urednom. Namještaj koji koriste korisnici ne smije da ima oštre rubove.
- (2) Spavaonica mora biti opremljena ležajevima, noćnim ormarićima, stolom i potrebnim brojem stolica, ormarom za odjeću sa mogućnošću zaključavanja, zasebno za svakog korisnika.
- (3) U sobi mogu biti maksimalno četiri ležaja. Dimenzija kreveta u sobi u kojoj borave djeca i omladina iznosi 70-90 cm širine, 150-200 cm dužine i visine 60 cm, dok za odrasle osobe 90 cm širine, 200 cm dužine i visine 60 cm. Razmak između kreveta mora biti najmanje 60/65 cm ili ukoliko se radi o odjelu za pojačanu njegu 1,20 m. Kreveti u spavaonici ne smiju biti postavljeni jedan iznad drugog.
- (4) Prostorija za prihvata i adaptaciju mora biti opremljena neophodnim inventarom kao što su stolovi, stolice i drugom potrebnom opremom.
- (5) Prostorija za dnevni boravak mora imati potreban broj stolova, stolica sa naslonom ili garnitura za sjedenje, police za knjige, televizor i drugu audio-vizuelnu tehniku, pribor za društvene igre, zavjese, ukrasne predmete i dr.

- prilagođeno potrebama korisnika. Namještaj u prostoriji za dnevni boravak mora biti takav da je njegovim razmještajem moguće stvoriti više zasebnih cjelina.
- (6) Prostorija za susret roditelja i djece, druge posjete, vjerske i kulturne potrebe mora imati neophodan inventar kao što su stolovi, stolice i drugu potrebnu opremu.
- (7) Prostor za odlaganje odjeće i obuće mora biti opremljen potrebnim brojem ormara sa mogućnošću zaključavanja.
- (8) Kuhinja mora biti opremljena štednjakom, sudoperom, toplom i hladnom vodom, stolićem za pripremanje hrane, hladnjakom, potrebnim posuđem i priborom za jelo, te kuhinjskim ormarićem-pretincem, stolicama za osoblje, poslastičarskim stolom, kantama za krupne i tečne otpatke, policama za odlaganje plehova, aparatima za dezinfekciju. Trpezarija/blagovanica mora biti opremljena opremom koja omogućava istovremeno blagovanje najmanje 50% korisnika i ista treba imati stolove, stolice, kolica za posluživanje, držače za papir, korpe za otpatke i drugu potrebitu opremu.
- (9) Čajna kuhinja mora biti opremljena štednjakom, sudoperom, toplom i hladnom vodom, stolićem za pripremanje hrane, hladnjakom, potrebnim posuđem i priborom za jelo, te kuhinjskim ormarićem-pretincem.
- (10) Radna prostorija za stručne djelatnike treba imati radni sto, stolicu, ormar, telefon, kompjuter i drugu potrebnu opremu.
- (11) Prostorija za radne, terapijske aktivnosti i aktivnosti slobodnog vremena treba imati osiguranu potrebnu opremu, sredstva i alate namijenjene za aktivnosti slobodnog vremena, radno angažiranje, terapiju primjerenu uključenoj broju korisnika i njihovim sposobnostima: ormari za odlaganje igraćaka, didaktičke materijale, društvene igre i sl.
- (12) Prostor za održavanje osobne higijene treba biti opremljen WC šoljama, umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom i tušem, posudama za pranje nogu, ručnicima ili sušilom za ruke. Sanitarno-higijenski čvor za osoblje treba da ima najmanje dvije WC kabine, jedan umivaonik sa toplom i hladnom vodom, tuš kabinu.
- (13) Magacinski prostor se koristi za skladištenje.
- (14) Praonica rublja ima stroj za pranje i sušenje rublja, valjke za glačanje, glačala kao i drugu odgovarajuću opremu.

Članak 13.

(Kapacitet)

- (1) Razina usluga u ustanovama ovisi o kategoriji korisnika, usluga socijalne skrbi i drugih potreba za osnivanje i rad kao što su: potrebe u pogledu zbrinjavanja određene kategorije pojedinaca i grupa korisnika, mogućnosti zadovoljavanja specifičnih potreba korisnika, povoljnih uvjeta za osposobljavanje i upošljavanje korisnika, ekonomskog opravdanja, uspješnog odgojnog, obrazovnog, socijalnog rada i sl.
- (2) Svaka ustanova utvrđuje kapacitet svojim aktima, vodeći računa o kriterijumima iz stavka (1) ovog članka, a u granicama određenim ovim pravilnikom.

Članak 14.

(Dnevna i noćna smjena)

Ustanova organizira rad u dnevnoj i noćnoj smjeni i to:

- a) dnevna smjena realizira se u razdoblju od 07/ h do 19/ h
- b) noćna smjena realizira se u razdoblju od 19/ h do 07/ h
- c) noćni rad se računa u razdoblju od 22 h do 06 h.

Članak 15.

(Kućni red)

- (1) Pravilnikom o kućnom redu ustanove bliže se uređuje organiziranje i način života korisnika u ustanovi, a naročito prijem, otpust, upoznavanje sa kućnim redom i drugim propisima, smještaj, prehrana i odijevanje, način i uvjeti zadovoljavanja vjerskih potreba, dopisivanje, prijem posjeta i pošiljki, vrsta i količina prehrambenih i dr. artikala koje mogu primiti, uvjeti i način raspolaganja novcem od naknada za rad, džeparca, nagrada od novčanih pošiljki, način korištenja neprekidnog odmora i odlazak obitelji, održavanje reda i discipline, način organiziranja kulturno znanstvenog, zabavnog i sportskog života, slobodne aktivnosti, način otpuštanja i podrška prilikom otpuštanja i osamostaljivanja i druga pitanja koja mogu biti značajna za uvjete i način boravka u ustanovi.
- (2) Pravilnik o kućnom redu ustanove donosi rukovoditelj ustanove, uz suglasnost resornog ministra.

Članak 16.

(Održavanje higijene)

Aktivnosti u okviru smještaja korisnika obuhvataju najmanje slijedeće standarde:

- a) zajedničke prostorije čiste se svakodnevno,
- b) svakodnevno se održava čistoća kupatila i toaleta,
- c) svakodnevno se čiste sobe u kojima žive korisnici,
- d) sobe u kojima žive korisnici temeljnije se pospremaju jedanput u 45 dana,
- e) svaki korisnik mora imati poseban ležaj i čistu posteljinu,
- f) korisnicima se osigurava pranje i glačanje postelnog rublja prema potrebi, a najmanje jedanput tjedno,
- g) korisnici moraju imati osobno intimno rublje u pravom smislu te riječi,
- h) korisnici moraju imati potrebnu odjeću i obuću koja je primjerena uzrastu i okruženju,
- i) pranje i glačanje osobnog rublja korisnika obavlja se prema potrebi, a najmanje jedanput u tjedan dana, s tim da korisnici, ukoliko njihove sposobnosti to dozvoljavaju sami učestvuju u realiziranju pomenutog posla, uz nadzor osoblja ustanove.

Članak 17.

(Prehrana korisnika)

- (1) Korisnicima se obezbjeđuje prehrana sukladno principima zdrave ishrane ovisno od njihovog zdravstvenog stanja, specifičnih potreba i uvjerenja (dijetalna prehrana ovisno o vrsti bolesti).
- (2) Ukupna dnevna prehrana raspoređuje se u tri glavna obroka doručak, ručak i večera.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka ukupna dnevna prehrana može biti raspoređena u više obroka, u ovisnosti od kategorije i zdravstvenog stanja korisnika.
- (4) Bliže odredbe prehrane u pogledu količine, sastava, energetske vrijednosti namirnica u ustanovi regulirati će se zasebnim aktom ustanove.

Članak 18.

(Jelovnik)

- (1) Ishrana predviđena u članku 17. stavak (2) ovog pravilnika sastavlja se po unaprijed utvrđenom jelovniku tjedno i mjesečno.
- (2) Tjedni jelovnik objavljuje se na oglasnoj ploči ustanove.

Članak 19.

(Stručni, administrativni i drugi djelatnici)

- (1) Broj stručnih, administrativnih i drugih potrebnih djelatnika svaka ustanova utvrđuje svojim aktima, imajući

u vidu broj i kategoriju korisnika, vrste usluga i način njihovog pružanja.

- (2) Usluge koje pruža ustanova pružaju se poštujući etička načela svake struke.
- (3) Svi djelatnici koji pružaju usluge trebaju da budu mentalno zdravi i emocionalno stabilni.
- (4) Ako je u ustanovi smješteno ili boravi manje od polovice ili više od polovice propisanog broja korisnika, broj djelatnika se smanjuje ili povećava srazmjerno broju korisnika.
- (5) Ustanova može imati veći broj djelatnika od broja propisanog ovim pravilnikom i druge djelatnike, ovisno o uslugama koje se pružaju u ustanovi.

Članak 20.

(Angažiranje drugih djelatnika)

- (1) Vođenje računovodstvenih poslova ustanova može povjeriti ovlaštenom računovodstvenom servisu.
- (2) Ustanova može organizirati obavljanje tehničkih i pomoćnih poslova sklapanjem ugovora s ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama.
- (3) Ukoliko ustanova ne osigurava socijalne usluge koje su potrebne korisniku mogu se po dogovoru angažirati i drugi pojedinci, odnosno službe u zajednici, na način koji ne remeti zadovoljavanje potreba drugih korisnika i funkcioniranje ustanove u cjelini.

Članak 21.

(Socijalne usluge)

- (1) Ustanova pruža socijalne usluge koje su usmjerene na zadovoljavanje osnovnih i socijalnih potreba korisnika, s ciljem očuvanja dostojanstva pojedinca, razvitka njegovih sposobnosti, unapređenje međuljudskih odnosa, jačanje društvenih veza, te rješavanje socijalnih problema usmjerenih na socijalne pojave, grupe i pojedince.
- (2) Pružanje kontinuiranih usluga koje u cjelini ili djelimično zadovoljavaju socijalne i specifične druge potrebe korisnika, podrazumijeva neprekidno prisustvo adekvatnih i stručnih djelatnika.

Članak 22.

(Tretman)

- (1) Sa korisnicima u ustanovi treba postupati na način koji u najvećoj mjeri odgovara osobnosti korisnika, njegovim općim potrebama i mogućnostima kako bi se postigao uspjeh.
- (2) Radi postizanja uspješnog tretmana obavlja se klasifikacija korisnika. U toku boravka u ustanovi može se izvršiti reklasifikacija korisnika, ovisno o postignutom uspjehu u tretmanu.

Članak 23.

(Prijemna procjena)

- (1) U cilju ostvarivanja svrhe boravka i tretmana u ustanovi, ustanova putem stručnog djelatnika vrši prijemnu procjenu prije početka korištenja ove usluge i to u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva.
- (2) Procjena se vrši na temelju neposrednog razgovora sa korisnikom, zakonskim zastupnikom, osobama iz okruženja i iz drugih izvora, na temelju kojih stručni djelatnik procjenjuje stav korisnika, drugih osoba i njihova očekivanja od usluge.
- (3) Procjenom iz stavka (2) ovog članka utvrđuje se:
 - a) podobnost korisnika za korištenje te usluge,
 - b) mogućnosti ustanove da zadovolji potrebe korisnika,
 - c) datum početka korištenja usluge ili stavljanje na listu čekanja,
 - d) sposobnosti i prioritete potrebe korisnika,

- e) mogućnost da druge usluge ili službe u zajednici kvalitetnije zadovolje njegove potrebe.
- (4) Ako je korisnik upućen putem centra za socijalnu skrb iz mjesta koje nije mjesto prebivališta ili boravišta korisnika, pružatelj usluga će izvršiti prijemnu procjenu samo na temelju uputa i prijedloga centra za socijalnu skrb koji je uputio korisnika.
- (5) Pružatelj usluge će u roku od sedam dana obavijestiti podnositelja zahtjeva o ishodu prijemne procjene, što uključuje i informacije o početku korištenja usluge, stavljanje na listu čekanja ili razlozima za odbijanje prijema.

Članak 24.

(Procjena potreba, snaga, rizika, sposobnosti, interesovanja korisnika i kapaciteta pružatelja usluga)

- (1) Procjena potreba, snaga, rizika, sposobnosti i interesovanja korisnika, drugih značajnih osoba u njegovom okruženju, kao i procjena kapaciteta pružatelja usluga vrši se nakon prijema korisnika i periodično tokom pružanja usluge u rokovima utvrđenim planom usmjerenim na osobu, individualnim planom usluge odnosno posebnim standardom za određenu uslugu. Procjenu vrši stručni djelatnik uz najveće moguće učešće korisnika, zakonskog zastupnika ili druge značajne osobe za korisnika.
- (2) Procjena iz stavka (1) ovog članka potrebno je da:
- a) započne nakon prijema i okončava se u roku od 10 dana, a izuzetno 20 dana,
 - b) bude utemeljena na dokumentaciji centra za socijalnu skrb, ukoliko je centar uputio korisnika,
 - c) tokom procjene se pruža i usluga sukladno utvrđenim prioritarnim potrebama korisnika,
 - d) uvažava kulturološke i osobne potrebe korisnika kao i geografsko i etničko podrijetlo, jezik, vjersko opredjeljenje, uzrast, rod, seksualnu orijentaciju i dr.,
 - e) pružatelj usluge koristi stručne postupke koji omogućavaju ostvarivanje cilja procjene.

Članak 25.

(Razina podrške)

- (1) Ovisno o rezultatima procjene određuju se razine podrške i izrađuju individualni planovi usluga. Za svakog korisnika imenuje se zaduženi stručni djelatnik.
- (2) Stupanj podrške određuje se obzirom na individualno funkcioniranje korisnika i vrste potrebne pomoći, odnosno ovisno od mogućnosti neposredne brige o sebi i mogućnosti učestvovanja u aktivnostima dnevnog života u zajednici.
- (3) Metodologija za određivanje stupnja potrebne podrške korisnika mora biti vidljiva i dostupna za korisnika.
- (4) Podrška iz stavka (3) ovog članka razvrstava se u četiri stupnja i to:
- a) podrška I stupnja odnosi se na korisnika koji nema sposobnosti da se samostalno brine o sebi i uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici, zbog čega mu je potrebna kontinuirana podrška druge osobe,
 - b) podrška II stupnja odnosi se na korisnika koji može da se brine o sebi i da se uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici uz fizičko prisustvo i podršku druge osobe,
 - c) podrška III stupnja odnosi se na korisnika koji može da se brine o sebi i da se uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici, ali mu je usljed nedovoljno razvijenih znanja i vještina potreban nadzor i podrška druge osobe,

- d) podrška IV stupnja odnosi se na korisnika koji samostalno, odnosno uz podsticanje i podsjećanje može obavljati sve životne aktivnosti.

Članak 26.

(Individualni plan usluga)

- (1) Na temelju identifikovanih potreba, sposobnosti i rizika za svakog korisnika sačinjava se individualni plan usluga. Individualni plan usluga sačinjava se u roku od 10 dana nakon okončanja procjene.
- (2) Plan usluga iz stavka (1) ovog članka sadrži:
- a) cilj koji se želi postići uslugom, uz obrazloženje,
 - b) očekivani rezultat,
 - c) konkretne aktivnosti koje će se poduzimati,
 - d) vremenski okvir u kojem će se realizirati individualni plan usluge,
 - e) odgovorne osobe za realizaciju individualnog plana usluge,
 - f) rok za ponovni pregled individualnog plana usluge.
- (3) Individualni plan se izrađuje na temelju informacija centra za socijalnu skrb, a u njegovoj izradi učestvuje stručni djelatnik, korisnik ili njegov zastupnik, zaduženi djelatnik i po potrebi drugi stručnjaci ustanove. U izradi plana učestvuje i voditelj postupka u centru za socijalnu skrb putem kojeg je korisnik zbrinut.
- (4) Korisnik ili njegov zastupnik dobija primjerak individualnog plana.
- (5) Korisniku se u slučaju potrebe obezbjeđuje podrška prilikom učestvovanja u izradi individualnog plana usluga.

Članak 27.

(Planiranje usmjereno na osobu)

- (1) Na temelju kontinuiranog procesa slušanja, učenja i praćenja fokusiranog na ono što je važno korisniku sada i u budućnosti, sačinjava se plan usmjeren na osobu.
- (2) Plan iz stavka (1) ovog članka sadrži:
- a) plan za budućnost,
 - b) profil na jednoj stranici,
 - c) plan za postizanja željenih ciljeva,
 - d) evidenciju o osobnosti korisnika.
- (3) U planiranju usmjerenom na osobu učestvuje tim koji pruža podršku kao i osobe koje izabere korisnik (npr. obitelj, staratelj, prijatelji). Korisnik je aktivni i ključni sudionik u kreiranju plana podrške i u najvećoj mogućoj mjeri uključen u razvoj, provedbu, te u kasnijem toku, evaluaciju svoga plana.
- (4) Materijali za kreiranje plana usmjerenog na osobu i evaluaciju uspješnosti plana, su prema potrebi i želji korisnika prilagođeni odnosno jednostavni za razumijevanje i čitanje.
- (5) Plan usmjeren na osobu definira i odgovara na potrebe koje su važne korisniku, sukladno onom što je neophodno da bi korisnik bio zdrav, siguran, prihvaćen i koristan član društvene zajednice.

Članak 28.

(Pregled individualnog plana usluga)

- (1) Ponovni pregled individualnog plana usluga vrši se sukladno članku 26. ovog pravilnika.
- (2) Ponovni pregled svakog individualnog plana usluge vrši se najmanje:
- a) jednom u šest mjeseci, za djecu i mlade,
 - b) jednom u dvanaest mjeseci, za odrasle i starije korisnike.
- (3) Rokovi za ponovni pregled mogu biti i kraći, ukoliko se to predvidi individualnim planom usluge ili drugim propisima.

- (4) U ponovnom pregledu učestvuju svi oni koji su učestvovali i u sačinjavanju plana usluga.
- (5) Ponovni pregled, vrši se sukladno rokovima navedenim u individualnom planu usluga, procijenjenim intenzitetom podrške, definiranim ciljevima i ishodom i omogućava prilagođavanje aktivnosti potrebama i ciljevima korisnika i ostvarenim efektima usluge.
- (6) Izvješće o realizaciji individualnog plana usluga dostavlja se voditelju postupka ako je korisnik došao putem centra za socijalnu skrb.

Članak 29.

(Pregled plana usmjerenog na osobu)

- (1) Ažuriranje plana usmjerenog na osobu od strane stručnog tima i korisnika vrši se kontinuirano, a najkasnije jednom mjesečno, na osnovu novih prikupljenih informacija o željenoj i potrebnoj podršci, kao i ciljevima koji se žele postići.
- (2) Pregled i evaluacija plana usmjerenog na osobu od strane stručnog tima i korisnika, vrši se najmanje jedanput u šest mjeseci, a po zahtjevu organa starateljstva i korisnika vrši se i češće.
- (3) Izvješće o realizaciji plana dostavlja se voditelju postupka jedanput godišnje ako je korisnik upućen putem centra za socijalnu skrb.

Članak 30.

(Rad i radna okupacija)

- (1) Korisnicima se u ustanovi omogućava rad i radno okupacioni rad, sukladno njihovim psihofizičkim i stručnim sposobnostima i mogućnostima ustanove. Svrha ovog rada je da korisnici steknu, razviju i povećaju svoje sposobnosti, radne i druge navike, kao i stručna znanja radi lakšeg uključivanja u život, u i izvan ustanove.
- (2) Korisnici svojim radom ostvaruju sredstva koja služe za njihove osobne potrebe i obveze. Postizanje ekonomske koristi od rada korisnika ne smije ići na štetu ostvarivanja svrhe tog rada.

Članak 31.

(Obrazovanje)

- (1) Ustanova je obavezna omogućiti nastavu za maloljetne i mlade punoljetne osobe koje nemaju završenu osnovnu školu u cilju sticanja osnovne izobrazbe, kao i nastavu za stručnu izobrazbu i osposobljavanje korisnika, sukladno propisima o osnovnom i srednjem obrazovanju.
- (2) Nastava iz stavka (1) ovog članka organizira se i za ostale osobe za koje je korisno i potrebno. Ukoliko se pokaže svrsishodnijim, ustanova može organizirati nastavu iz stavka (1) ovog članka u suradnji sa lokalnim školama, o čemu se sklapa poseban ugovor.
- (3) Korisnici mogu biti dopisni i vanredni đaci i studenti škola i tečajeva van ustanove, ako to razlozi i mogućnosti korisnika dozvoljavaju i ako se programom tretmana ocijeni da je to u interesu potreba korisnika. Osobe koje završe određenu školu ili steknu kvalifikaciju u ustanovi dobivaju svjedodžbu. Iz svjedodžbe se ne smije vidjeti da je opća ili druga naobrazba stečena u ustanovi.

Članak 32.

(Zdravstvena skrb)

- (1) Ustanova može da ima svog liječnika i organiziranu zdravstvenu skrb. O načinu liječenja i smještaju korisnika u bolnicu ustanove ili ambulatnu sobu ustanove odlučuje liječnik ustanove.
- (2) U slučaju kad ne postoji mogućnost liječenja u ustanovi, oboljeli korisnik se upućuje u zdravstvenu ustanovu u kojoj postoji mogućnost liječenja.

- (3) U slučaju hitnosti kao i u slučaju kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u ustanovi, oboljela osoba uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovoditelj ustanove, na prijedlog liječnika.
- (4) Korisnici koji za vrijeme boravka u ustanovi obole ili pokazuju teške psihičke i druge smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Medicinska intervencija nad korisnikom, kad za to postoje medicinske indikacije, neće se primjenjivati bez njegovog pristanka ili pristanka staratelja, osim u slučajevima predviđenim propisima iz oblasti zdravstva.

Članak 33.

(Sredstva prinude)

- (1) Restriktivni postupci i mjere prema korisniku koji svojim ponašanjem dovodi u opasnost sebe, druge korisnike, osoblje, posjetioce ili imovinu, primjenjuju se isključivo na temelju planiranih, nadgledanih i vremenski ograničenih intervencija.
- (2) Za ograničavanje kretanja, izolaciju ili kontrolu ponašanja korisnika, pružatelj usluga obavezan je da propiše proceduru, odredi odgovornu osobu za odobravanje restriktivnih mjera i postupaka i vodi evidenciju o njihovoj primjeni.

Članak 34.

(Zaštita prava korisnika)

- (1) Pružatelj usluga dužan je štiti ljudska prava korisnika, njegove interese kao i zadovoljavati njegove temeljne i specifične potrebe, ovisno o kategoriji korisnika.
- (2) Pružatelj usluga dužan je jasno definirati procedure za razmatranje pritužbi korisnika, te omogućiti razmatranje istih i na njih odgovori u roku od 15 dana od dana prijama, kao i o njima voditi evidenciju.
- (3) Pružatelj usluga mora omogućiti korisnicima upućivanje molbi, žalbi i drugih podnesaka nadležnim organima radi zaštite njihovih prava.

Članak 35.

(Interna evaluacija)

- (1) Pružatelj usluga dužan je najmanje jedanput godišnje sprovesti internu evaluaciju kvaliteta usluga, što uključuje ispitivanje zadovoljstva korisnika.
- (2) Pružatelj usluga mora osigurati korisniku materijale za evaluaciju koji su jednostavni za razumijevanje i čitanje kada za to postoji potreba, u cilju kvalitetne evaluacije usluge.
- (3) Sadržaj interne evaluacije propisuje rukovoditelj ustanove.

III - ZASEBNI MINIMALNI STANDARDI

Članak 36.

(Ustanova za osobe sa invaliditetom)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika, Ustanova za osobe sa invaliditetom treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- a) soba u kojoj borave nepokretna djeca do pet godina sa teškim invaliditetom može imati najviše pet ležajeva,
- b) da posjeduje prostoriju za pojačanu njegu korisnika,
- c) da spavaonica u jedinici za pojačanu njegu ima najviše tri ležaja, a površina spavaonice treba da bude najmanje 7 m² po korisniku,
- d) spavaonica u kojoj su smješteni nepokretni i teže pokretni korisnici mora biti opremljena stolovima za serviranje jela u krevetu, a iznad kreveta se moraju ugraditi hvataljke,

- e) da u jedinici za pojačanu njegu bude osigurana prostorija za medicinsku sestru,
- f) u prostoriju za pojačanu njegu korisnika se moraju ugraditi signalni uređaji vezani za prostorije za dežurstvo,
- g) spavaonica mora imati najmanje 20% kreveta sa zaštitnim stranicama,
- h) kreveti u jedinici za pojačanu njegu korisnika moraju biti s električnim mehanizmom za podizanje i spužtanje, te anitekubitalnim madracem u zavisnosti od zdravstvene indikacije. Mjesto postavljanja kreveta mora odgovarati zahtjevima njege,
- i) da se na 15 do 20 teže pokretnih i nepokretnih korisnika mora postaviti jedna kada sa pristupom sa tri strane,
- j) da posjeduje prostorije za fizikalnu terapiju minimalne površine 40 m²,
- k) da posjeduje prostoriju za odlaganje, pranje i dezinfekciju noćnih posuda površine najmanje 6 m²,
- l) da posjeduje prostorije za privremeni smještaj mrtvih,
- m) da bude snabdjevena odgovarajućim pomagalicama potrebnim za invalide i stare osobe kao što su: invalidska kolica, nosila i da obezbijedi minimum opreme i pomagala kao što su termofori, vrećice za led, posude za umivanje, posude za stavljanje obloga, vage, servisna kolica, različita sredstva za dezinfekciju,
- n) u svakoj stambeno-grupnoj cjelini korisnicima se mora osigurati slobodan pristup opremi i sredstvima sukladno spolu, uzrastu i vrsti teškoće,
- o) da posjeduje prostoriju za privremenu izolaciju,
- p) da posjeduje prostorije za pružanje usluga iz domena zdravstvene skrbi.

Članak 37.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga osobama sa invaliditetom ustanova je dužna osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

DJECA I OMLADINA SA UMJERENIM, TEŠKIM I TEŽIM INVALIDITETOM.

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARDI
Defektolog	1	30 korisnika
Logoped	1	70 korisnika
Socijalni radnik	1	100 korisnika
Psiholog	1	70 korisnika
Neurolog ili psihijatar, fizijatar, psihijatar		1 puta mjesečno po 8 sati na 150 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	3	sa punim radnim vremenom na odjelu do 60 korisnika
Njegovateljica/edukacija iz oblasti njege	1	na 5 korisnika sa potpunom ovisnošću
Fizioterapeut	2	na odjelu do 50 korisnika
Radni terapeut / edukacija iz oblasti radne terapije	1	200 korisnika
Okupacioni instruktor	1	sa 15 korisnika
Muzikoterapija	1	200 korisnika
Likovni terapeut	1	300 korisnika

Eduktor-rehabilitator	1	15-20 korisnika
Psihosocijalni terapeut	1	250 korisnika
Asistent za stručni rad tokom noći	1	na svaku odvojenu smještajnu cjelinu do 100 korisnika
Kinezioterapeut	1	150 korisnika

- Podvučene usluge ne obrazuju dio osnovnog tretmana

ODRASLI SA UMJERENIM, TEŠKIM I TEŽIM INVALIDITETOM

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Defektolog	1	80 korisnika
Socijalni radnik	1	150 korisnika
Psiholog	1	250 korisnika
Neurolog ili psihijatar/fizijatar, psihijatar		1 puta mjesečno po 8 sati na 150 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	sa punim radnim vremenom na odjelu do 80 korisnika
Njegovateljica/edukacija iz oblasti njege	1	na 10 korisnika sa potpunom ovisnošću
Fizioterapeut	1	na odjelu do 200 korisnika
Radni terapeut/edukacija iz oblasti radne terapije	1	250 korisnika
Okupacioni instruktor	1	sa 20 korisnika
Muzikoterapija	1	300 korisnika

DUALNE DIJAGNOZE - DJECA I OMLADINA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARDI
Defektolog	1	80 – 100 korisnika
Socijalni radnik	1	150 korisnika
Psiholog	1	200 korisnika
Psihijatar		mjesečno po 32 sata na 150 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodno zanimanje	1	sa punim radnim vremenom na odjelu do 60 korisnika
Njegovateljica/edukacija iz oblasti njege	1	na 8-10 korisnika sa potpunom ovisnošću
Fizioterapeut	1	na odjelu do 250 korisnika
Radni terapeut/edukacija iz oblasti radne terapije	1	250 korisnika
Okupacioni instruktor	1	sa 25 korisnika
Muzikoterapija	1	300 korisnika

ODRASLI SA DUALNIM DIJAGNOZAMA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARDI
Defektolog	1	100 korisnika
Socijalni radnik	1	200 korisnika
Psiholog	1	250 korisnika
Psihijatar		mjesečno po 16 sati na 200 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodno zanimanje	1	sa punim radnim vremenom na odjelu do 100 korisnika

Njegovatelj/edukacija iz oblasti njege	1	na 10 korisnika sa potpunom ovisnošću
Fizioterapeut	1	na odjelu do 300 korisnika
Radni terapeut/edukacija iz oblasti radne terapije	1	300 korisnika
Okupacioni instruktor	1	sa 30 korisnika
Muzikoterapija	1	na 300 korisnika

GERIJATRIJSKI BOLESNICI

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	100 korisnika
Logoped	1	100 korisnika
Psiholog	1	100 korisnika
Ljekar fizijatar	1 puta mjesečno 8 sati	150 korisnika
Ljekar ortoped	1 u dva mjeseca 8 sati	150 korisnika
Neurolog psihijatar	1 puta mjesečno 8 sati	150 korisnika
Fizioterapeut	1	na 40 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodno zanimanje	1	na 20 korisnika
Njegovateljica/edukacija iz oblasti njege	1	na 10 korisnika

PSIHIJATRIJSKI BOLESNICI

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	na 50 korisnika
Psiholog	1	na 150 korisnika
Ljekar psihijatar	1	3 puta mjesečno po 8 sati na 150 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodno zanimanje	1	na 20 korisnika
Fizioterapeut	1	na 150 korisnika
Njegovatelj/edukacija iz oblasti njege	1	na 5 korisnika
Radni terapeut/edukacija iz oblasti radne terapije	1	na 200 korisnika
Okupacioni instruktor	1	na 15 korisnika
Muzikoterapeut	1	na 200 korisnika
Eduktor - rehabilitator	1	na 100 korisnika

Članak 38.

(Stanovanje u zajednici uz podršku)

Stanovanje u zajednici uz podršku (u daljem tekstu Stanovanje uz podršku) je poseban oblik smještaja u pravilu do pet korisnika zajedno, uz organiziranu stalnu, svakodnevnu ili povremenu stručnu podršku i pomoć u svrhu zadovoljavanja osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih životnih potreba korisnika.

Članak 39.

(Privremeno stanovanje uz podršku)

- Usluga privremeno stanovanje uz podršku pruža se korisnicima koji imaju privremene poteškoće u obitelji: nesuglasice članova obitelji, nasilje, smrtni slučaj, odsustvo članova obitelji, druge probleme ili zbog izražene potrebe korisnika za privremenim odsustvom od kuće.
- U odnosu na razinu potrebne podrške primjenjuju se mjerila potrebnih djelatnika i usluge stanovanja uz podršku: sveobuhvatna podrška, svakodnevna intenzivna podrška, svakodnevna kratkotrajna podrška.

- Usluga privremenog boravka prema potrebama korisnika u pravilu traje najkraće dva dana, najduže do tri mjeseci.

Članak 40.

(Stambene zajednice uz podršku)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), člankom 5., člankom 8. st. (4) i (5), člankom 9. stavak (2) toč. b), c), e), g), j), člankom 10. stavak (1) toč. b), c), e), g), j) člankom 11., člankom 12. st. (1) do (3), (5), (7), (9), (12) čl. 13. do 17., čl. 19. do 35. ovog pravilnika, Stambene zajednice uz podršku trebaju ispunjavati posebne uvjete i to:

- stambene zajednice u okviru usluge stanovanja uz podršku moraju biti raspoređene na način da se isključuje koncentracija iste ili slične kategorije korisnika na jednoj lokaciji,
- ukoliko se iznajmljuju ili grade kuće za stanovanje uz podršku, one moraju biti na međusobnoj udaljenosti najmanje jedan kilometar,
- da se izuzetno mogu iznajmiti ili graditi najviše do dvije kuće jedna pored druge, ukoliko je razmak između kuća najmanje 25 metara,
- da se u kući u kojoj se organizira stanovanje uz podršku ne može nalaziti više od dvije stambene zajednice. Ukoliko kuća ima dvije stambene zajednice, ukupan broj korisnika ne smije prelaziti osam, odnosno najviše četiri korisnika u stambenoj zajednici,
- da kuća koja se gradi ili iznajmljuje namjenski za osobe sa teškim invaliditetom sa arhitektonskim prostorom može imati smještajni kapacitet za najviše osam osoba na jednom katu, ukupan broj korisnika u kući ne smije prelaziti osam,
- da se u stambenim zgradama, na svakih 10 stanova ne može nalaziti više od jedne stambene zajednice, osim kada je u pitanju poklon, naslijeđe i dr. oblici ustupanja,
- stan ili kuća u kojoj je organizirana stambena zajednica mora imati najmanje dvije odvojene prostorije za stanovanje uz prateće pomoćne prostorije,
- stan ili kuća u kojoj se organizira stambena zajednica mora biti arhitektonski prilagođena ukoliko u njoj stanuju korisnici koji imaju potrebu za arhitektonski prilagođenim prostorom,
- da se u svakoj stambeno-grupnoj cjelini korisnicima mora obezbijediti slobodan pristup opremi i sredstvima sukladno spolu, uzrastu i vrsti teškoće,
- spavaonica u kojoj su smješteni nepokretni i teže pokretni korisnici mora biti opremljena stolovima za serviranje jela u krevetu, a iznad kreveta se moraju ugraditi hvataljke.

Član 41

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Stanovanja u zajednici uz podršku potrebno je osigurati stručne djelatnike i to:

SVEOBUHVAATNA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Defektolog edukator/rehabilitator ili psiholog	1	40 korisnika
Asistent*	3	na 1 stambenu zajednicu

* Asistent - dodatno obučen od strane pružaoca usluge ili ovlaštene ustanove za certificiranje

SVAKODNEVNA INTENZIVNA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Defektolog edukator/rehabilitator ili psiholog	1	40 korisnika
Asistent	2	na 1 stambenu zajednicu

SVAKODNEVNA KRATKOTRAJNA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Defektolog edukator/rehabilitator ili psiholog	1	40 korisnika
Asistent	1	na 3 stambene zajednice

POVREMENA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Defektolog edukator/rehabilitator ili psiholog	1	40 korisnika
Asistent	1	80 korisnika

STRUČNA PODRŠKA U PORODICI (PATRONAŽA)

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Defektolog edukator/rehabilitator	1	20 korisnika
Psiholog	1	40 korisnika
Logoped	1	20 korisnika

Članak 42.

(Ustanova za starije i nemoćne osobe)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika i uvjeta propisanih člankom 36. stavak (1) toč. b) do n) ovog pravilnika, Ustanova za starije i nemoćne osobe treba ispunjavati i sljedeće posebne uvjete i to:

- da najmanje 60% ukupnog smještajnog kapaciteta ustanove, u pravilu bude namijenjen za pojačanu njegu korisnika,
- da se stan apartmanskog tipa, za osobe koje se mogu brinuti same o sebi, sastoji od funkcionalno povezanih prostorija korisne površine najmanje 35 m² za jednu osobu, odnosno ista treba biti uvećana za 10 m² ako se radi o dvije starije osobe,
- da prostorije u sastavu ustanove namijenjene za rad prihvatilišta za odrasle osobe budu odvojene od prostorija za trajni boravak korisnika ustanove.

Članak 43.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Ustanova za starije i nemoćne osobe dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Smještaj do 50 korisnika		
*Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja**	1	na ukupan broj korisnika
*Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja** - nepokretni i teže pokretni	6	50 korisnika
Njegovatelj-ica/edukacija iz	10	50 korisnika

oblasti njege - nepokretni i teže pokretni		
Fizioterapeut	1	na 50 korisnika
Socijalni radnik	1	do 50 korisnika
Radni terapeut	1	na 50 korisnika
Djelatnici medicinske struke i njege/ tokom noći	smjenski rad	ukupan broj korisnika

* Ustanova koja pruža usluge na više lokacija, za svaku lokaciju treba osigurati 1 medicinsku sestru.

** Ukoliko je broj korisnika manji od 25 potrebno je osigurati razmjerni broj djelatnika koji pružaju usluge brige o zdravlju i njezi.

USLUGE BORAVKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	50 korisnika
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	1	25 korisnika
Radni terapeut	1/2	50 korisnika

Usluge organiziranog prijevoza samo za korisnike kojima to nisu u mogućnosti osigurati članovi obitelji, odnosno, ukoliko se prijevoz ne može osigurati na drugi način.

STANOVANJE UZ PODRŠKU ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE

* SVEOBUHVAJNA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	na četiri stambene jedinice
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	5	na jednu stambenu jedinicu
Socijalni radnik	1	50 korisnika

SVAKODNEVNA KRATKOTRAJNA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	na 8 stambenih jedinica
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	1	na 3 stambene jedinice
Socijalni radnik	1	50 korisnika

POVREMENA PODRŠKA

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	80 korisnika
Socijalni radnik	1	50 korisnika

* nije osnovna razina usluga

Članak 44.

(Ustanova za djecu bez roditeljske skrbi)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika, Ustanova za djecu bez roditeljske skrbi treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- kapacitet ustanove ne može biti veći od 40 mjesta,
- da spavaonica za djecu u dobi od pet do sedam godina ima najviše četiri ležaja, a za djecu stariju od sedam godina najviše tri ležaja,

- c) da su prostorije za djecu odvojene prema uzrastu i spolu djece,
- d) da se u sobama djece školske dobi osigura radni stol i stolicu za svako dijete,
- e) da se svaka stambeno grupna cjelina mora sastojati od spavaonica, dnevnog boravka, sanitarnog čvora, čajne kuhinje i radne prostorije za odgajatelja,
- f) da se u stambeno grupnoj cjelini za djecu stariju od 12 godina osigura posebna prostorija, radi mogućnosti samostalnog obavljanja pranja, sušenja i glačanja rublja,
- g) da stan za provođenje organiziranog stanovanja, za smještaj četiri korisnika, treba imati dvije dvokrevetne sobe, dnevni boravak, sanitarni čvor i kuhinju,
- h) spavaonica za djecu u dobi do pet godina može imati najviše osam ležajeva,
- i) da se u jedinici za boravak djece do pet godina gornji dio pregradnog zida ostakli na visini od 1,5 m između spavaonica, dnevnog boravka i čajne kuhinje, radi stalnog nadzora djece,
- j) da se u prostoru za boravak djece do pet godina osiguraju stolovi za prematanje djece, kuhala ili sterilizatori,
- k) da kreveti za djecu budu standardizirane veličine i imaju zaštitne stranice.

Članak 45.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Ustanova za djecu bez roditeljske skrbi dužna je osnovati stručni tim u sastavu: socijalni radnik, psiholog kao i potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	50 djece
Psiholog	1	50 djece
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	50 djece
Imenovani matični odgajatelj	1	za svako dijete
Odgajatelj za slobodne aktivnosti	1	50 djece
Odgajatelj tokom noći	2 / različitog spola	50 djece

* DJECA UZRASTA 0-3 g

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	5 djece
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja /tokom noći/	1	do 10 djece

* Standard će se primjenjivati dok se ne izvrši transformacija ustanove

DJECA UZRASTA 4-6 g

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Predškolski odgajatelj	1	6 djece

DJECA UZRASTA 7 -18 g

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Odgajatelj	1	6 djece

POLUDNEVNI BORAVAK

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Odgajatelj	1	10 djece

Članak 46.

(Drugi stručnjaci)

- (1) Ustanova treba osigurati pružanje usluga vanjskog suradnika, liječnika psihijatra/psihoterapeuta za rad s korisnicima najmanje 10 sati mjesečno na skupinu od 40 korisnika.
- (2) Ustanova može angažirati i druge stručnjake u cilju provođenja odgovarajuće zdravstvene, obrazovne i psihosocijalne zaštite korisnika.
- (3) Angažirani koji nisu u neposrednom radu s korisnicima treba da pohađaju akrediti-tiranu osnovnu obuku za rad s djecom.

Članak 47.

(Jedinica za podršku samohranim trudnicama i roditeljima)

- (1) U jednoj stambenoj jedinici može biti smješteno najviše 12 trudnica/majki roditelja i djece.
- (2) Za smještaj trudnica i roditelja s malom djecom, moraju se osigurati jednokrevetne ili dvokrevetne sobe, a na dvije sobe potrebno je osigurati sanitarni čvor i kupaonicu, te čajnu kuhinju.
- (3) Za boravak trudnica i majki dojilja mora se osigurati minimum opreme kao što je: krevet za majku, dječji krevet, garderobni ormar, stol za prematanje djeteta, kolica, kada za kupanje djeteta, pribor za njegu i hranjenje djeteta kao što je bočica, dudu, toplomjer, pelene i slično. Čajna kuhinja mora imati ormare, police s posuđem, hladnjak i štednjak.

Članak 48.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Jedinica za podršku samohranim trudnicama i roditeljima dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

TRUDNICE I RODITELJI S MALOM DJECOM

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	12 korisnika
Medicinska sestra/ tehničar ili srodna zanimanja	1	12 korisnika

Članak 49.

(Smještaj u Socijalne obitelji ili druge oblike skrbi koji su utemeljeni na obitelji ili oblicima sličnim obitelji)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 6., člankom 8., člankom 9. stavak (2) toč. b) do e), g) do j), člankom 10. stavak (1) toč. b) do e), g) do j), člankom 11., člankom 12. st. (1) do (3), (5) do (7), (9) do (12), i čl. 13. do 35. ovog pravilnika, Socijalna obitelj u okviru dječijeg sela ili drugi oblik skrbi koji se zasniva na obitelji ili oblicima sličnim obitelji treba da ispunjava slijedeće posebne uvjete i to:

- a) svaka stambena jedinica u kojoj borave djeca treba da ima kuhinju i blagovaonicu (kuhinja ima sav pribor i posuđe za najmanje 10 osoba, sudoper, električni štednjak, stroj za pranje posuđa, te dovoljno prostora za ostavu, police i slično),
- b) da osigura uvjete za pripremu obroka unutar stambene jedinice u kojoj boravi obitelj,
- c) da osigura uvjete za održavanje higijene rublja i garderobe djece sa svim potrebnim strojevima i uređajima (stroj za pranje veša, za sušenje veša, glačalo i slično),

- d) da svako dijete ima najmanje 6 m² stambenog prostora,
- e) da na jednoj lokaciji može biti maksimalno 12 kuća za život Socijalnih obitelji ili drugih oblika skrbi koji su zasnovani na obitelji ili oblicima sličnim obitelji.

Članak 50.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Socijalna obitelj u okviru dječijeg sela ili drugi oblik skrbi koji se zasniva na obitelji ili oblicima sličnim obitelji pored uvjeta propisanih čl. 45. i 46. dužna je osigurati i druge stručne djelatnike i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
* Odgajatelj	1	6 djece, a izuzetno i više ako je u pitanju smještaj biološke braće i sestara

* Dosadašnje termine (SOS majka, teta, pomajka) zbog etiketiranja treba izbjegavati

- a) odgajatelj mora ispunjavati uvjete iz članka 165. stavak 2. i članka 169. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05 i 41/05),
- b) odgajatelj mora imati SSS IV stupnja i završiti dodatnu obuku za rad sa djecom organiziranu od strane dječijeg sela u trajanju od dvije godine, od čega 3 mjeseca teorijske obuke i 21 mjesec praktične obuke,
- c) broj i kvalifikacija pratećeg osoblja (obiteljskih asistenata, odgajatelja, stručnih suradnika u timu za razvoj djece) ovisi o veličini i strukturi Socijalne obitelji u okviru dječijeg sela ili drugog oblika skrbi koji se zasniva na obitelji ili oblicima sličnim obitelji.

Članak 51.

(Ustanova za prihvati i odgoj djece i maloljetnika)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika, Ustanova za prihvat i odgoj djece i maloljetnika treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- a) da bude locirana u blizini ustanova za osnovno ili srednje obrazovanje,
- b) da ima prostoriju za realizaciju programa slobodnih aktivnosti i grupnog rada,
- c) da ima zatvoreni i otvoreni prostor za igralište,
- d) ukoliko se u okviru ustanove organizira prihvatna stanica prostorije moraju biti odvojene od prostora namijenjenog za trajni boravak korisnika ustanove,
- e) da kapacitet ne može biti veći od 50 mjesta.

Članak 52.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Ustanova za prihvat i odgoj djece i maloljetnika dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/ tehničar ili srodna zanimanja	1	30 korisnika
Odgajatelj	1	5 korisnika
Odgajatelj/psihosocijalna rehabilitacija (likovne, glazbene i sportske aktivnosti)	1	15 korisnika
Suradnik u odgoju/radno okupacione aktivnosti	1	15 korisnika
Socijalni radnik	1	30 korisnika
Suradnik za organizaciju života van ustanove	1	10 korisnika
Suradnik za organizaciju života u ustanovi	1	15 korisnika

Psiholog	1	30 korisnika
Pedagog	1	30 korisnika

Članak 53.

(Odgojni centar za maloljetnike)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika i uvjeta propisanih člankom 51. stavak (1) toč. a) do d), propisuje se da kapacitet Odgojnog centra za maloljetnike ne može biti manji od 20 mjesta, za obje skupine korisnika (žensku i mušku djecu).

Članak 54.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Odgojni centar dužan je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	30 korisnika
Odgajatelj	1	5 korisnika
Odgajatelj/psihosocij.rehabilitacija (likovne, glazbene i sportske aktivnosti)	1	15 korisnika
Suradnik u odgaju/radno okupacioni terapeut	1	15 korisnika
Socijalni radnik	1	30 korisnika
Psiholog	1	30 korisnika
Pedagog	1	30 korisnika

Članak 55.

(Životna - Terapijska zajednica)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika Životna - Terapijska zajednica treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- a) da objekat za smještaj i boravak bude izvan urbanog područja,
- b) da ima prateće objekte za radnu i okupacionu aktivnost za sve korisnike,
- c) da ima najmanje tri višenamjenske radionice.

Članak 56.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Životna - Terapijska zajednica dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Psiholog	1	40 korisnika
* Asistent - volonter	1/2	1 volonter na 1 korisnika
Art terapeut	1	30 korisnika
Radno-okupacioni terapeut	1	10 korisnika
Radni terapeut	1	20 korisnika
Sociolog	1	50 korisnika
Eduikator	1	40 korisnika
Okupacioni instruktor	1	40 korisnika
Socijalni radnik za rad u lokalnoj zajednici izvan ustanove	1	40 korisnika
Pedagog	1	40 korisnika

* Asistent - volonter je korisnik koji je uspješno prošao sve faze odvikavanja i iskustveno ovladao bitnim mehanizmima i vještinama rehabilitacije i integracije u zajednici, te je dodatno obučen od strane pružaoca usluge ili ovlaštene ustanove za certificiranje.

Članak 57.

(Ustanova za zbrinjavanje žrtava nasilja, trgovine ljudima i dr.)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih čl. 4. do 35. ovog pravilnika Ustanova za zbrinjavanje žrtava nasilja, trgovine ljudima i dr. treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- objekat za smještaj korisnika mora imati prirodno okruženje kuća,
- 24 satnu pokrivenost osobljem radnim danima, danima vikenda i blagdana,
- na ulaz objekta treba postaviti video nadzor, a ako se isti ne može postaviti mora se osigurati čuvanje objekta na odgovarajući način kako bi se spriječio neželjan ulazak u objekat,
- ulazna vrata moraju biti posebno pojačana,
- usluga savjetodavnog rada za korisnike koji nisu na smještaju, mora se pružati u objektu dislociranom od ustanove.

Članak 58.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Ustanova za zbrinjavanje žrtava nasilja, trgovine ljudima i dr. dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	20 korisnika
Psiholog	1	20 korisnika
Radno-okupacioni terapeut	1	10 korisnika
Sociolog, socijalni pedagog, pedagoški psiholog	1	50 korisnika
Socijalni radnik za rad u lok zajednici izvan ustanove	1	40 korisnika
Pedagog, socijalni pedagog, psiholog	1	40 korisnika
Pravnik	1	pružanje pravne podrške 2 sata sedmično na jednog korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	30 korisnika

Članak 59.

(Prihvatište)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), (5), (7), čl. 5. do članka 9. stavak (2) toč. a) do c), e), f), j), člankom 10. stavak (1) toč. a) do c), e), f), j), člankom 11., člankom 12. st.(1), (2), (4), (5), (7), (8), (12) i čl. 13. do 35. Prihvatište treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- mora biti locirano na užem području grada ili naselja gradskog karaktera,
- kapacitet ne može biti veći od 20 mjesta, izuzetno može biti i veći ako nije locirano u užem urbanom području,
- prostorije namijenjene za rad prihvatilišta, ukoliko se nalaze u sastavu ustanove socijalne skrbi, moraju biti odvojene od prostorija namijenjenih za trajni boravak korisnika,
- da ima spavaonice sa najmanje šest ležaja,
- da ima prostor za dezinfekciju i dezinsekciju.

Članak 60.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Prihvatište je dužno osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	2	do 20 korisnika
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	2	na 20 korisnika
Socijalnog radnika	1	na 50 korisnika
Djelatnici medicinske struke i njege/ tokom noći	smjenski rad	ukupan broj korisnika

Članak 61.

(Ustanova za dnevno zbrinjavanje)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), (7), člankom 5., člankom 8. st. (4) do (6), člankom 9. stavak (2) toč. c), e), f), i), j), člankom 10. stavak (1) toč. c), e), f), i), člankom 11., člankom 12. st. (1), (5), (7), (8), (11), (12) Ustanova za dnevno zbrinjavanje treba da ispunjava posebne uvjete i to:

- da bude locirana u urbanom naselju ili njegovoj blizini,
- da ima najmanje dvije odvojene prostorije za korisnike uz prateće pomoćne prostorije,
- da se u sklopu ustanove osigura priprema i konzumiranje obroka,
- da se osiguraju uvjeti za pranje i sušenje rublja korisnika, izvan prostorija u kojima borave korisnici,
- da ima spavaonice za dnevni odmor sa najviše 10 pokretnih ležaja,
- da ima kapacitet za pružanje usluga u okviru poludnevnog ili cjelodnevnog boravka za najmanje 20 mjesta.

Članak 62.

(Stručni djelatnici)

Za ukupni tretman i pružanje usluga Ustanova za dnevno zbrinjavanje dužna je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalnog radnika	1	20 korisnika
Medicinska sestra/tehničar ili srodna zanimanja	1	50 korisnika
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	1	25 korisnika
Okupacioni terapeut	1/2	50 korisnika

Članak 63.

(Centar za podršku i njegu)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), (7), člankom 9. stavak (2) toč. f), l), člankom 10. stavak (1) toč. f), l), člankom 11. stavak (1) toč. e), f), člankom 12. st. (8) i (14) Centar za podršku i njegu treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- mora osigurati prostor za prijem stranaka, prostoriju za djelatnike, prostor za vođenje i čuvanje dokumentacije, sanitarni čvor, prostor za odlaganje radne odjeće i obuće djelatnika, prostor za odlaganje, strojeva pribora i sredstava za pranje, čišćenje i dezinfekciju, prostor za čiste i nečiste posude za dostavu obroka. Pojedine prostorije mogu

- biti višenamjenske, što ovisi o veličini i sadržaju za koji su namijenjene,
- b) da se za pružanje podrške i njege u kući mora osigurati minimum opreme i pomagala kao što su: termos posude s hermetičkim zatvaranjem za dostavu gotovih jela u kuću, stolić za serviranje hrane u krevetu, prikladne vrećice za nabavku živežnih namirnica, posude za donošenje vode i pranje posuđa, higijenske posude za održavanje osobne higijene korisnika i sredstva za pranje i kupanje, sušila za kosu, pribor za češljanje i manikuru, aparati za brijanje, sklopive daske za glačanje rublja i glačala, usisavači, metle, higijenske rukavice i drugi pribor i sredstva za održavanje higijene prostorija, pranje rublja i posuđa,
- c) da se za dostavu gotovih obroka u stan korisnika mora osigurati dostavno vozilo.

Članak 64.

(Stručni djelatnici)

- (1) Za ukupni tretman i pružanje usluga Centar za podršku i njegu dužan je osigurati potreban broj stručnih djelatnika i to:

USLUGE POMOĆI ILI PODRŠKE I NJEGE U KUĆI I DRUGIH PROGRAMA PODRŠKE U LOKALNOJ SREDINI

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Njegovatelj-ica/edukacija iz oblasti njege	1	na 130 sati pruženih usluga
Socijalni radnik	1/2	150 korisnika
* Socijalni radnik/Radni terapeut/ Medicinska sestra/tehničar i dr. podrška	* ovisno o potrebama korisnika/ nije osnovna razina	

- (2) Broj drugih djelatnika kao što su: kuhar, pomoćni kuhar, servirka, pralja, vozač određuje se prema broju i vrsti usluga koje ustanova pruža korisnicima u okviru djelatnosti za koju je osnovana.

Članak 65.

(Centar za socijalnu skrb - Općinska služba nadležna za poslove socijalne skrbi)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), (7) i člankom 5. ovog pravilnika, Centar za socijalnu skrb - Općinska služba nadležna za poslove socijalne skrbi treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- a) da ima zasebne prostorije za rad stručnih djelatnika i zaseban prostor za arhivu,
- b) da ima prostor za grupni rad, salu za sastanke, kancelariju za rad stručnog tima, prostor za čekanje (čekaonicu) za korisnike, poseban prostor za trijažu, sanitarno-higijenske prostorije za osoblje i korisnike sa zasebnim dijelom za osobe sa invaliditetom.

Članak 66.

(Stručni djelatnici)

- (1) Za ukupni tretman i pružanje usluga Centar za socijalnu skrb - Općinska služba nadležna za poslove socijalne skrbi treba osigurati potreban broj stručnih djelatnika koji se određuje prema broju stanovnika koji imaju prebivalište na području koje centar - služba pokriva i broju korisnika, mjera, usluga i oblika pomoći ili podrške i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	4.000 stanovnika
Pravnik	1	20.000 stanovnika
Psiholog	1	15.000 stanovnika
Pedagog	1	15.000 stanovnika
Sociolog	1	50.000 stanovnika

- (2) Stručni djelatnici koje centar - služba mora imati su: diplomirani socijalni radnik, pravnik, psiholog, pedagog, sociolog, diplomirani ekonomista (ekonomika domaćinstva i dr. projekti), arhivar, osoba za tehničko-informatičku podršku.
- (3) Pored navedenih stručnih djelatnika centar - služba može angažovati: neuropsihijatra, pedijatra, defektologa, kliničkog psihologa i po potrebi liječnike druge specijalnosti, žurnalistu (odnosi sa javnošću) i stručnjake drugih profila.
- (4) Za ukupni tretman i pružanje usluga smještaja u drugu obitelj centar - služba treba osigurati stručnog djelatnika koji može biti angažiran u radu sa najviše 50 udomiteljskih porodica.
- (5) Stručni djelatnik angažiran na poslovima smještaja u drugu obitelj treba biti osposobljen za realiziranje obuke udomiteljskih obitelji po akreditiranim programima obuke.

Članak 67.

(Savjetovalište)

Pored zajedničkih minimalnih standarda propisanih člankom 4. st. (1) do (3), (7), čl. 5., 7. do članka 9. stavak (2) toč. c), e), g), h), do j), člankom 10. stavak (1) toč. c), e), g), h), i), člankom 11. stavak (1) toč. a) do e), g), člankom 12. st. (1), (5), (7), (9) do (12), čl. 13. do 15., 19. do 29., 34., 35. Savjetovalište treba ispunjavati posebne uvjete i to:

- a) da se može osnovati kao samostalna javna ustanova ili u okviru centra za socijalnu skrb,
- b) da se u prostorijama u kojima se vrši savjetovanje osigura udobnost, sigurnost i diskrecija za korisnike,
- c) da se osigura postupak i metod stalne inovacije sukladno trendovima populacije koja dolazi na tretman,
- d) da se izradi opis programa savjetovanja koji je razumljiv korisniku,
- e) da najmanje jednom godišnje informira nadležni centar za socijalnu skrb na čijem se teritoriju nalazi i resorno ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi o dostupnosti usluge i broju korisnika koje može uključiti u tretman u tekućoj godini.

Članak 68.

(Stručni djelatnici)

- (1) Za ukupni tretman i pružanje usluga Savjetovalište je dužno osigurati stručni tim koji treba da ima potreban broj stručnih djelatnika i to:

STRUČNI DJELATNICI	BROJ STRUČNIH DJELATNIKA	STANDARD
Socijalni radnik	1	6 korisnika dnevno
Pravnik	1	6 korisnika dnevno
Psiholog	1	6 korisnika dnevno
Pedagog	1	6 korisnika dnevno
Sociolog	1	6 korisnika dnevno
Eduikator	1	6 korisnika dnevno

- (2) Poslove savjetovanja može obavljati stručnjak koji je stekao obrazovanje u području društvenih, humanitarnih nauka (socijalni radnik, psiholog, pedagog, sociolog, pravnik i dr.) koji je dodatno educiran iz područja savjetovanja.
- (3) Pružatelj usluga savjetovanja dužan je osigurati brzo uključivanje u savjetodavni proces, kontinuitet i redovitost tokom provedbe.
- (4) Stručnjak koji provodi savjetovanje mora biti u mogućnosti provesti procjenu pojedinaca i grupa u psihosocijalnom riziku i u potrebi, te znati planirati, provoditi i evaluirati stručni, individualni i grupni tretman.

IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

Postojeće ustanove socijalne skrbi koje obavljaju djelatnost odnosno poslove socijalne skrbi mogu nastaviti sa radom, s tim što su dužne da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika obezbijede minimalne uvjete pripisane ovim pravilnikom.

Članak 70.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika, na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine prestaje primjena odredaba Pravilnika o opštim, tehničkim i stručnim uslovima za osnivanje i rad organizacija udruženog rada u oblasti socijalne zaštite ("Službeni list SR BiH", broj 17/88).

Članak 71.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02/8-2664/12

18. veljače 2013. godine

Sarajevo

Ministar

Vjekoslav Čamber, v. r.

Na osnovu člana 3. stav 2. Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 31/08 i 27/12), federalni ministar rada i socijalne politike donosi

ПРАВИЛНИК

О СТАНДАРДИМА ЗА РАД И ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет правилника)

Овим правилником порписују се заједнички минимални стандарди за рад и пружање услуга као и други посебни минимални стандарди за обављање дјелатности, односно послова социјалне заштите у установама социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: установа).

Члан 2.

(Заједнички минимални стандарди)

Заједнички минимални стандарди представљају захтјеве које установа треба испунити у складу са правилником, а односе се на локацију, грађевински објекат, просторије, опрему, капацитет, дневну и ноћну смјену, кућни ред, одржавање хигијене, исхрану, ангажовање стручних и других радника као и услуге које установа пружа независно од корисничке групе којој је услуга намијењена.

Члан 3.

(Посебни минимални стандарди)

- (1) Посебни минимални стандарди, у смислу овог правилника, представљају специфичне захтјеве које установа треба да испуни у складу са потребама и различитостима корисничке групе и исти се односе на стручне раднике који су потребни за рад са корисницима, као и посебне друге услове који су специфични за одређену установу и циљне групе.
- (2) Установа, која осим дјелатности социјалне заштите, обавља дјелатности здравствене заштите, васпитања и образовања мора испунити поред услова прописаних овим правилником и услове прописане од стране надлежног ресорног органа.

II - ЗАЈЕДНИЧКИ МИНИМАЛНИ СТАНДАРДИ

Члан 4.

(Изградња и локација установе)

- (1) Изградња и лоцирање објекта установе врши се у складу са Законом о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10).
- (2) Објекат установе треба бити лоциран на подручју на коме постоје услови за прикључење на електричну, телефонску, водоводну и канализацијску мрежу, као и саобраћајне везе са насељем, приступ јавном превозу и другим превозним средствима.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, ако не постоји могућност прикључења из става (2) овог члана, установа мора обезбиједити прикључак на сопствена постројења, уређаје и мрежу.
- (4) Објекти установе могу бити смјештени на једној или више локација. У једном објекту могу се пружати услуге само једној врсти корисника, а изнимно за двије врсте корисника, ако се објекат може подијелити на начин да се свакој категорији корисника осигура засебан простор из члана 9. овог правилника, с тим да у једном објекту не може бити смјештено више од 100 корисника.
- (5) Објекат установе који у оквиру своје дјелатности пружа услуге смјештаја, у правилу треба да је одвојен од других објеката.
- (6) Око установе се обезбјеђује довољна површина слободног земљишта за прилаз објекту, двориште, парк и игралиште. По кориснику се у правилу треба обезбиједити најмање 3 м² зелене површине, осим уколико у близини постоји могућност кориштења јавне зелене површине.
- (7) На објекат установе у којем се обавља дјелатност потребно је даном почетка рада истакнути плочу која садржи назив установе.

Члан 5.

(Услови за лица са умањеним тјелесним могућностима)

- (1) Објекат установе мора испуњавати услове у погледу простора прописане Уредбом о просторним стандардима, урбанистичко-техничким условима и нормативима за спречавање стварања архитектонско-урбанистичких препрека за лица са умањеним тјелесним могућностима ("Службене новине Федерације БиХ", број 48/09).
- (2) Уз објекат установе, у правилу се требају осигурати мјеста за паркирање с довољним бројем мјеста за лица с инвалидитетом.